

Obsah

1. Sústruženie	11
1. 1 Podstata sústruženia.....	11
1. 2 Rezné podmienky a výpočtové vzorce.....	11
1. 3 Teplota rezania pri sústružení	13
1. 4 Rezné sily pri sústružení	15
1. 5 Tvorba triesky.....	18
1. 6 Pohyby pri sústružení.....	19
1. 7 Sústružnícke nástroje.....	20
1. 7. 1 Kvadrátové nože	20
1. 7. 2 Valcová stopka s plôškou	21
1. 7. 3 Valcová stopka	21
1. 7. 4 Vymeniteľné rezné doštičky VRD	21
1. 7. 5 Konštrukcia noža s VRD	22
1. 7. 6 Druhy upínania VRD	24
1. 7. 7 Tvar dosadacej plochy	27
1. 8 Upínanie obrobku.....	27
1. 9 Modulárne systémy	28
1. 10 Spôsoby upínania nástroja do stroja	29
1. 10. 1 Priame upínanie	29
1. 10. 2 Upínanie VDI	30
1. 10. 3 Upínanie CAPTO	32
1. 11 Sústruhy	34
2. Frézovanie	35
2. 1 Základné pojmy	35
2. 2 Spôsoby frézovania.....	36
2. 2. 1 Čelné frézovanie	37
2. 3 Označovanie fréz	39
2. 3. 1 Frézy s vymeniteľnými reznými doštičkami	40
2. 4 Fyzikálne pomery v procese frézovania	41
2. 5 Stroje pre frézovanie – frézovačky	42
2. 5. 1 Frézovacie obrábacie centrá	46
3. Vŕtanie	48
3. 1 Druhy vŕtania.....	48
3. 2 Nástroje na vŕtanie	49
3. 3 Geometria rezného klina	51
3. 3. 1 Hrot vrtáka	52
3. 4 Rezné podmienky pri vŕtaní	53
3. 5 Podstata vŕtania	54
3. 6 Rezné sily pri vŕtaní	56
3. 7 Stroje na vŕtanie	58
4. Brúsenie	60
4. 1 Charakteristika procesu brúsenia.....	60

Výrobné technológie v obrábaní

---

4. 2 Teória brúsenia.....	61
4. 3 Geometria brúsneho zrna	61
4. 4 Silové pomery v procese brúsenia	62
4. 5 Tepelné javy pri brúsení	63
4. 5. 1 Teplotné pole zóny brúsenia.....	64
4. 5. 2 Teplotné pole v obrobku	64
4. 6 Kvalita povrchu pri brúsení.....	65
4. 7 Tvorenie triesky pri brúsení	66
4. 7. 1 Hrúbka a tvar triesky	67
4. 7. 2 Postupné odoberanie triesok pri brúsení.....	67
4. 8 Stroje na brúsenie	67
4. 8. 1 Hrotové brúsky	68
4. 8. 2 Bezhrotové brúsky	69
4. 8. 3 Vodorovné rovinné brúsky	69
4. 8. 4 Zvislé rovinné brúsky.....	70
5. Vyvrtávanie.....	71
5. 1 Všeobecná charakteristika vyvrtávania.....	71
5. 1. 1 Geometria reznej časti vyvrtávacích nožov	72
5. 2 Rezné pomery.....	73
5. 3 Vyvrtávacie tyče	74
5. 4 Vyvrtávacie hlavy a stroje.....	75
6. Honovanie	77
6. 1 Dynamika a kinematika procesu honovania.....	77
6. 2 Rezná rýchlosť pri honovaní	78
6. 3 Špecifický tlak	79
6. 4 Uhol kríženia honovacích stôp	79
6. 5 Pracovné podmienky a ich vplyv na priebeh honovacieho procesu	80
7. Superfinišovanie.....	83
7. 1 Nástroje na superfinišovanie	83
8. Lapovanie	84
8. 1 Lapovacie stroje	84
9. Hobľovanie	86
10. Obrážanie	89
10. 1 Obrážačky	89
10. 2 Nástroje na hobľovanie a obrážanie	90
10. 3 Výkon pri hobľovaní a obrážaní, produktivita, strojový čas	91
11. Pretáhovanie a pretláčanie	93
11. 1 Charakteristika metódy.....	93
11. 2 Pretláčacie stroje	93
11. 3 Smernice pre konštrukciu preťahovacích a pretláčacích nástrojov	94
11. 4 Presnosť a drsnosť povrchu dosiahnutá preťahovaním resp. pretláčaním, hospodárnosť	96
11. 5 Typické výrobky a tvary obrobených plôch preťahovaním a pretláčaním	97

---

12. Plazmové rezanie.....	98
12. 1 Plazmový proces.....	98
12. 2 Pierce Scorpion 3000.....	98
12. 3 Rezanie vodným lúčom.....	101
12. 4 Obrábanie abrazívnym vodným prúdom.....	102
13. Rezné materiály	104
13. 1 Materiály VRD	104
13. 1. 1 Spekaný karbid	104
13. 1. 2 Povlakovaný spekaný karbid.....	106
13. 1. 3 Cermety.....	106
13. 1. 4 Rezná keramika	108
13. 1. 5 Coronite.....	109
13. 1. 6 Kubický nitrid bóru.....	109
13. 1. 7 Polykryštalický diamant.....	110
13. 1. 8 Charakteristika rezných materiálov podľa teploty.....	110
13. 2 Porovnanie rezných doštičiek z hľadiska funkčných vlastností	111
13. 2. 1 Porovnanie rezných doštičiek podľa hĺbky rezu	112
13. 2. 2 Charakteristika rezných doštičiek podľa reznej rýchlosťi	113
13. 2. 3 Porovnanie rezných doštičiek podľa posuvu na otáčku.....	113
14. Elektroerozívne obrábanie.....	116
14. 1 Rozdelenie	116
14. 1. 1 Fyzikálne základy.....	116
14. 2 Dielektrikum	117
14. 3 Nástroje pre elektroerozívne obrábanie	118
14. 3. 1 Materiál nástrojových elektród.....	119
14. 3. 2 Opotrebenie nástrojových elektród.....	120
14. 4 Elektroerozívne rezanie	120
14. 4. 1 Zariadenie na elektroerozívne rezanie	121
15. Kvalita obrobkov.....	123
15. 1 Stav a štruktúra povrchu obrobku	123
15. 1. 1 Obrobiteľnosť materiálov podľa drsnosti povrchu	124
15. 2 Parametre charakterizujúce výšku profilu	125
15. 3 Meranie kvality povrchu (drsnosť)	126
16. Čahanie kovov – deformácia.....	128
16. 1 Problémy pri jednoduchom naťahovaní	128
16. 2 Historický vývoj spracovania drôtu	130
16. 3 Cesta spracovania železnej rudy až k valcovanému drôtu.....	131
16. 3. 1 Dôležité vlastnosti ocele	131
16. 3. 2 Spracovanie železa od rudy k výrobe ocele	131
16. 3. 3 Valcovanie za studena	133
16. 3. 4 Valcovanie za tepla	133
16. 3. 5 Valcovanie drôtov	133
16. 4 Príprava drôtu pre čahanie	134
16. 4. 1 Morenie	134

Výrobné technológie v obrábaní

---

16. 4. 2 Patentovanie	135
16. 4. 3 Povrchová úprava	136
16. 5 Systém tahania	136
16. 5. 1 Mokré tahanie	138
16. 5. 2 Suché tahanie	139
16. 5. 3 Systém odvíjania a navíjania materiálu	139
16. 6 Prievlaky	139
16. 6. 1 Geometria prievlaku	140
16. 7 Vlastnosti materiálu	141
16. 7. 1 Jadro	141
16. 7. 2 Puzdro	141
16. 7. 3 Mazadlo	142
17. Tvrnenie	143
17. 1 Vývoj tváriacich strojov	143
17. 2 Smery vo vývoji tváriacich strojov	144
17. 3 Význam tváriacich strojov	144
17. 4 Základné pojmy, definície a rozdelenie	145
17. 4. 1 Mechanické lisy	146
17. 4. 2 Hydraulické lisy a stroje na tvrnenie kovov	147
17. 4. 3 Hydraulické lisy a stroje na tvrnenie plastov	147
17. 4. 4 Buchary a ostatné stroje pracujúce úderom	148
17. 4. 5 Tváriace automaty a linky	148
17. 4. 6 Tváriace stroje s rotačným pohybom	149
17. 4. 7 Ručné tváriace stroje	150
17. 4. 8 Mechanizačné a doplnkové zariadenia tváriacich strojov	150
17. 4. 9 Tlakové liacie stroje	150
17. 5 Bezpečnostná výbava tváriacich strojov	151
18. Záver	153
Literatúra	154